

**Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia oraz wsparcia
psychologiczno-pedagogicznego wszystkim uczniom z uwzględnieniem
różnicowania ich potrzeb rozwojowych i edukacyjnych
(bibliografia w wyborze)**

Książki

1. ABC pedagoga specjalnego : razem łatwiej : nowe doświadczenia / Aleksandra Tomkiewicz-Bętkowska ; [współpr. Alicja Krztoń]. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2015.

Sygnatura: 109894, 110700

Książka została podzielona na osiem części. W pierwszej - obok krótkiej charakterystyki upośledzenia umysłowego - zawarto najczęściej spotykane przyczyny trudności w uczeniu się, nakreślono edukację dzieci z niepełnosprawnością w szkole masowej, zapoznając tym samym Czytelników z ideą klas integracyjnych, założeniami i warunkami dobrej integracji. Część druga została poświęcona organizowaniu i udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem. Część trzecia to opis celów i zadań rewalidacji indywidualnej wraz z ramowym programem rewalidacji, a także zbiór wskazówek przydatnych w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością na tego typu zajęciach. W części czwartej zamieszczono przykładowe ćwiczenia. Część piąta określa zakres czynności i uprawnienia pedagoga specjalnego pracującego w klasie integracyjnej, jego prawa i obowiązki. Część szósta natomiast zawiera przykładowe opracowania, które - w mniejszym bądź większym stopniu - towarzyszą pedagogom specjalnym w ich pracy (opracowanie konspektu, indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego, rozkładu materiału oraz oceny opisowej). W części siódmej zaprezentowano opis i analizę przypadku uczniów z niepełnosprawnościami (z zespołem Aspergera, z zespołem Downa oraz uczeń niedowidzący). Ostatnia część zawiera wybrane programy wspomagające rozwój uczniów. Program dla ucznia z nadpobudliwością/nadruchliwością, program dla ucznia z niepełnosprawnością sprzężoną - autyzmem i niedosłuchem oraz program dla ucznia z obustronnym niedosłuchem.

2. ABC przeciwdziałania przemocy w rodzinie - diagnoza, interwencja, pomoc / Katarzyna Michalska, Dorota Jaszczak-Kuźmińska. - Warszawa : Fundacja ETOH : Wydawnictwo Edukacyjne Remedium, 2014.

Sygnatura: 115335, 115336

Książka adresowana jest do osób, które pracują w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności do zespołów interdyscyplinarnych, grup roboczych, członków gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, a także konsultantów w punktach informacyjno-konsultacyjnych. Stanowi doskonałe połączenie wiedzy prawnej i psychologicznej. Autorki wnikliwie opisują mechanizmy przemocy w rodzinie oraz analizują sytuację psychologiczną osób doznających przemocy - zarówno dorosłych, jak i dzieci. Omawiają także sposób funkcjonowania sprawców przemocy. Autorki przy użyciu konkretnych przykładów podpowiadają, w jaki sposób pracować z klientami doświadczającymi przemocy i jak wzmocnić ich motywację do zmiany. [nota wydawcy]

3. Asperger : życie w dwóch światach / Christine Preißmann ; przekład: Joanna Arentewicz. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2017.

Sygnatura: 114502

Słyszysz diagnozę: zespół Aspergera. W pierwszej chwili pewnie doznajesz szoku, czujesz strach, masz pustkę w głowie. Jednak zaraz pojawia się milion myśli, wątpliwości, pytań. I to niezależnie od tego, czy diagnoza dotyczy ciebie, twójego dziecka, czy też innej bliskiej ci osoby - nagle uświadamiasz sobie, jak wiele musisz się dowiedzieć. Ł Co oznacza ta diagnoza? Ł Jak wygląda życie z zespołem Aspergera? Ł Czy zespół Aspergera wpływa na budowanie związków partnerskich? Ł Czy nie uniemożliwia zawarcia trwałych przyjaźni? Ł Jakie cele zawodowe są realne? Ł Jakie możliwości pomocy są dostępne? Christine Preißmann doskonale zna ten stan. Jako dotknięta zespołem Aspergera psychoterapeutka wie, jak czują się osoby z tą diagnozą oraz ich bliscy, jakie emocje nimi targają i z jakimi trudnościami muszą się zmierzyć. Dlatego właśnie zachęciła dorosłych z zespołem Aspergera, aby szczerze opowiedzieli o tym, jak wyglądało i jak wygląda obecnie ich życie, co było dla nich najtrudniejsze i jak sobie z tym poradzili.

4. Coaching w sytuacji kryzysu : jak przekuć trudności w dobre doświadczenie / Dominika Paradowska, Joanna Płuciennik. - Warszawa : Edgard, 2017.

Sygnatura: 113623

Doświadczenie kryzysu psychologicznego może być okazją do zmiany, która rozwija i wzbogaca. To szansa, by na nowo znaleźć sens życia, odzyskać radość i satysfakcję. Poradnik Coaching w sytuacji kryzysu pomaga przejść przez trudne sytuacje życiowe, poradzić sobie z nimi i wykorzystać je do zbudowania nowej, lepszej rzeczywistości. Dzięki pracy z książką: zrozumiesz, na czym polega trudność sytuacji, której doświadczasz (np. utrata pracy, zmiana miejsca zamieszkania, rozstanie czy rozwód) nauczysz się akceptować emocje towarzyszące kryzysowi i jego przezwyciężaniu odnajdziesz indywidualną ścieżkę rozwoju prowadzącą do zmiany i osiągnięcia zamierzonego celu zdobędziesz umiejętności w pracy z kryzysem, dzięki którym odkryjesz w sobie nowe możliwości dowiesz się, gdzie i u kogo szukać pomocy w momentach załamania oraz jak wspierać bliskich w sytuacji kryzysowej

5. Depresja nastolatków : jak ją rozpoznać, zrozumieć i pokonać / Konrad Ambroziak, Artur Kołakowski, Klaudia Siwek. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne , 2018.

Sygnatura: 114722

Depresja to choroba XXI wieku. Wiele się o niej mówi, pisze, czyta. Teoretycznie dużo o niej wiemy, a faktycznie... niestety nadal zdecydowanie za mało. Dla przykładu niewielu z nas ma świadomość, że stanowi ona poważny problem również wśród nastolatków. Dorastanie jest okresem pełnym napięć i konfliktów, dlatego tak łatwo jest przypisać objawy depresyjne młodzieńczej burzy hormonów. Nic bardziej mylnego – depresja to poważna choroba, a nie przejaw złego zachowania czy buntu. Autorzy, wybitni specjaliści na co dzień pracujący z cierpiącymi na depresję nastolatkami i ich rodzinami, przygotowali tę książkę, aby pomóc zrozumieć i zaakceptować depresję młodego człowieka oraz właściwie na nią zareagować. Odwołując się do badań i teorii naukowych, wyjaśniają nie tylko, czym jest ta choroba, ale również jak ją szybko rozpoznać, jakie pociągają za sobą skutki oraz kiedy i gdzie szukać pomocy. W zrozumiały sposób, z empatią i bazując na rzetelnej wiedzy, tłumaczą, że pokonanie depresji i powrót do zdrowia są możliwe, ale wymagają dużego zaangażowania rodziny osoby chorej. Zawarte w książce materiały dla nastolatka i dla rodziców, komiksy, ćwiczenia oparte na technikach uważności i ACT oraz liczne opisy przypadków ułatwiają zrozumienie treści i stanowią ciekawą inspirację do codziennej pracy.

6. Diagnoza i wspomaganie rozwoju psychoruchowego dziecka w wieku przedszkolnym : wskazówki dla nauczycieli dotyczące organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej / Karolina Skarbek, Irmina Wrońska. - Wydanie 3 poprawione. - Kraków : CEBP 24.12., 2017.

Sygnatura: 113525 A

Wskazówki dla nauczycieli dotyczące organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Zgodnie z nowymi rozporządzeniami Ministra Edukacji Narodowej z 2013 r. pomoc psychologiczno-pedagogiczna powinna być zapewniana na terenie placówki, do której uczęszcza dziecko. Nowe przepisy obligują więc nauczycieli do wyodrębniania dzieci, które potrzebują pomocy psychologiczno-pedagogicznej, oraz zaplanowania form udzielanego wsparcia, a także do opracowania programów pracy terapeutycznej.

7. Diagnoza w socjoterapii : ujęcie psychodynamiczne / Maciej Wilk. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2014.

Sygnatura: 108080

Czym jest socjoterapia oraz czemu służy? Czy coś ją różni od psychoterapii? A czym jest diagnoza? Socjoterapię opisuje się jako formę pomocy psychologicznej dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi, opierającą się na oddziaływaniach społecznych. Jednak pojęcie to wciąż nie zostało wystarczająco zbadane, a w konsekwencji jednoznacznie zdefiniowane. Książka powstała w celu wzbogacenia dość skromnej literatury przedmiotu. Autor analizuje i opisuje znaczenie, cele, funkcje i specyficzne aspekty socjoterapii oraz procesu diagnozy i kwalifikacji do terapii. Dokładnie wyjaśnia, czym jest socjoterapia w kontekście psychodynamicznej koncepcji funkcjonowania człowieka, czym różni się od standardowej psychoterapii i jak powinna wyglądać poprawna diagnoza. Nie tworzy przy tym kolejnych formułek, lecz wytycza nowy kierunek myślenia o uczestnikach zajęć socjoterapeutycznych i o prowadzących, a nade wszystko o relacjach łączących obie grupy. Proponowany socjoterapeutom sposób myślenia i działania z pewnością udoskonali ich codzienną pracę z dziećmi i młodzieżą.

8. Diagnozowanie trudności w czytaniu i pisaniu / Ewa Górniewicz. - Toruń : Wydawnictwo Edukacyjne "Akapit", 2017.

Sygnatura: 114127

Książka Ewy Górniewicz to obszerne studium, którego lektura pozwala czytelnikowi w przystępny sposób poznać teoretyczne oraz metodyczne założenia diagnozowania trudności w czytaniu i pisaniu. Jej treść została ujęta w trzy rozdziały. Pierwszy z nich przynosi m.in. ogłęd takich kwestii jak: czytanie i pisanie w ujęciu behawioralnym, funkcjonalna analiza tego procesu, a także jego neuroanatomiczna organizacja. Omówione zostały tu ponadto trudności w czytaniu i pisaniu ze szczególnym uwzględnieniem dysleksji rozwojowej. W kolejnym rozdziale obszernej analizie poddano nie tylko samą istotę diagnozy trudności w czytaniu i pisaniu - jej pojęcie, definicje, cele i zasady - ale i zaprezentowano typy diagnoz odnoszących się do tytułowej kwestii. Naświetlono także podstawy prawne diagnozy pedagogicznej, co ma niebagatelne znaczenie dla pedagogów i psychologów szkolnych oraz zatrudnionych w poradniach psychologiczno-pedagogicznych. Szczególną wartość, zwłaszcza dla wspomnianych tu praktyków, posiada rozdział trzeci, w którym Autorka skupiła się na procesie pedagogicznego diagnozowania trudności w czytaniu i pisaniu najmłodszych uczniów szkół podstawowych, dodatkowo różnicując podejście dla uczniów klas I oraz uczniów klas II-III. W centrum uwagi

znalazły się wskazania dla terapeuty pedagogicznego realizującego postępowanie badawcze w zakresie badania mowy i języka, znajomości liter w izolacji, czytania oraz pisania. Dopełnieniem tego są zamieszczone w formie aneksu autorskie narzędzia przydatne w realizacji badania, stanowiące samoistną wartość rekomendowanej książki. Zauważyła to także w recenzji wydawniczej dr hab. Krystyna Żuchelkowska - profesor Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, w której m.in. czytamy: ".Dzieciom mającym trudności w czytaniu i pisaniu trzeba pomóc. Aby pomoc ta była skuteczna, najpierw należy rozpoznać trudności w czytaniu i pisaniu, co wcale nie jest łatwe. Dlatego też dobrze się stało, że Pani dr Ewa Górniewicz zajęła się problematyką związaną z diagnozowaniem trudności w czytaniu i pisaniu. Jest to problematyka o istotnym znaczeniu dla edukacji wczesnoszkolnej, chociażby z tego powodu, że w czasach współczesnych od 10 do 15% uczniów danego rocznika ma trudności w czytaniu i pisaniu. (.) Uznanie i szacunek budzi fakt, że wszystkie narzędzia do zdiagnozowania trudności w czytaniu i pisaniu Autorka opracowała samodzielnie, dbając o to, by spełniały warunki obiektywności i standaryzacji. (.) Przedłożona do recenzji wydawniczej książka Pani dr Ewy Górniewicz w pełni zasługuje na opublikowanie. Jej treść w pełni odpowiada tematowi określonymu w tytule. Pokazuje, że chcąc świadomie oraz z dobrym skutkiem likwidować trudności w czytaniu i pisaniu, należy je rozpoznać na określonym etapie edukacyjnym. Daje to podstawę do stwierdzenia, że książka będzie dobrze służyła nauczycielom wczesnej edukacji i kandydatom do tego zawodu, a także rodzicom, którzy pomagają dzieciom w opanowaniu umiejętności czytania i pisania".

9. Dobre i złe sekrety / Elżbieta Zubrzycka ; il. Andrzej Fonfara. - Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2015.

Sygnatura: 110161, 110162 BL

W niezrozumiałych, niejasnych sytuacjach dzieci milczą. Boją się lub nie znajdują słów, by poprosić o pomoc. Niekiedy dochowywanie tajemnicy może być niebezpieczne. Mówić czy nie? O czym absolutnie nie wolno mówić, o czym wolno, a o czym wręcz należy? Jakie sekrety są niebezpieczne? Kiedy jest się skarżypytą? A kiedy mądrym, rozsądnym dzieckiem? Jak bezpiecznie korzystać z internetu? Książka zaopatrzona w „Uwagi dla rodziców”.

10. Kryzysy i ich przezwyciężanie : problemy interwencji i pomocy psychologicznej / pod red. Doroty Kubackiej-Jasieckiej i Krzysztofa Mudynia. - Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2014.

Sygnatura: 109654

Autorzy ukazują rolę i znaczenie interwencji w odniesieniu do różnych grup dotkniętych cierpieniem, zagubionych, wymagających pomocy, analizując równocześnie przyczyny stanu kryzysowego. [...] W płaszczyźnie teoretycznej Autorzy wnoszą wiele nowatorskich idei, a prezentowane treści prowadzą zawsze do wniosków cennych dla praktyki społecznej. Pozycja ta będzie przedmiotem zainteresowania nie tylko specjalistów skupiających się wokół zagadnień interwencji kryzysowej, ale także szerokiego grona przedstawicieli nauk społecznych i humanistycznych, jak również dojrzałych czytelników pochylających się nad problemami, z jakimi zmagają się współczesny człowiek.

11. Metodyka nauczania ortografii : zestaw ćwiczeń i zasad ortograficznych dla uczniów klas 1-3 / Alicja Tanajewska, Cecylia Mach, Ludwika Styn, Danuta Bigott. - Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2014.

Sygnatura: 110989, 110990

Nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej w swojej codziennej pracy coraz częściej mają do czynienia z uczniami przejawiającymi specyficzne trudności w czytaniu i pisaniu. Co roku rośnie też liczba dzieci kierowanych do poradni psychologiczno-pedagogicznych, w których otrzymują opinie o dysleksji rozwojowej. Chcąc wyjść naprzeciw oczekiwaniom nauczycieli, uczniów oraz ich rodziców, autorki opracowały program zawierający zestawy ćwiczeń mających na celu pomoc dzieciom w opanowaniu i utrwaleniu reguł i zasad ortograficznych. Zamieszczone w książce zadania przewidziane dla uczniów klas 1–3 zawierają materiał ortograficzny dostosowany do wymaganych treści kształceniowych. „Metodyka nauczania ortografii. Zestaw ćwiczeń i zasad ortograficznych dla uczniów klas 1–3” zawiera podstawowe i niezbędne informacje z zakresu metodyki nauczania ortografii oraz opanowania przez uczniów umiejętności przestrzegania poprawności ortograficznej w zakresie poznanych zasad i bliskiego im słownictwa. O efektach procesu uczenia się, w tym także kształtowania umiejętności poprawnego pisania, w znacznym stopniu decyduje prawidłowa organizacja tego procesu. Powinien on być działalnością systematyczną, nastawioną na osiągnięcie określonego celu przy pełnej aktywności nauczyciela i uczniów, toteż znajomość metodyki nauczania ortografii jest niezbędna dla osiągnięcia sukcesu w tej dziedzinie.

12. Pomoc psychologiczna : prawo i etyka w zawodach terapeuty i psychiatry / Agnieszka Fiutak. - Wyd. 2 popr. - Warszawa : Difin, 2016.

Sygnatura: 112365

Prezentowane opracowanie zawiera omówienie kluczowych zagadnień prawnych, przydatnych w edukacji i praktyce psychologa, psychoterapeuty, psychiatry oraz seksuologa. Publikacja zawiera omówienie najnowszych regulacji prawnych obowiązujących w polskich przepisach w odniesieniu do wykonywania zawodów psychologa, psychoterapeuty, seksuologa oraz lekarza psychiatry. Publikacja jest aktualizacją książki Udzielanie pomocy terapeutycznej. Aspekty prawne autorstwa Agnieszki Fiutak i Jacka Dąbrowskiego. Drugie wydanie wzbogacono o wzór kontraktu terapeutycznego.

13. Pomoc psychologiczna chorym somatycznie : wybrane zagadnienia / redakcja naukowa Lidia Zabłocka-Żytka, Ewa Sokołowska. - Warszawa : Difin, 2016.

Sygnatura: 112459

Celem publikacji jest popularyzacja najlepszych praktyk w obszarze pomocy psychologicznej chorym somatycznie. Najlepszych, bo opartych na badaniach naukowych, modelach teoretycznych oraz doświadczeniach klinicznych opisanych przez osoby na co dzień pracujące z pacjentami i/lub ich rodzinami. Autorzy rozdziałów to psychologowie, specjaliści, psychologowie kliniczni i psychoterapeuci, którzy zgodzili się podzielić swoim doświadczeniem zawodowym, opisując różne metody, techniki pomocy psychologicznej i podając przykłady swojej pracy z osobami chorującymi przewlekle somatycznie.

14. Pomoc psychologiczna dzieciom z rodzin alkoholowych : praktyczny przewodnik / Bryan E. Robinson, J. Lyn Rhoden. - Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2017.

Sygnatura: 114330

To książka, która zwraca uwagę profesjonalistów na problemy i potrzeby dzieci dorastających w rodzinach alkoholowych. Są one rozpatrywane w kontekście najważniejszego dla nich

Środowiska - systemu rodzinnego. Autor Bryan E. Robinson bada wpływ alkoholu na główne aspekty życia rodzinnego: poczucie tożsamości, problem wyznaczania granic, zaspokajanie potrzeb psychicznych oraz tworzenie klimatu emocjonalnego. Odwołują się przy tym do szerszej perspektywy socjohistorycznej, analizując postawy i przekonania Amerykanów na temat używania alkoholu oraz jego wpływu na dzieci.

15. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu i szkole : zasady organizacji, przykłady praktycznych rozwiązań, pytania i odpowiedzi, narzędzia / Marzenna Czarnocka. - Warszawa : Wydawnictwo Wiedza i Praktyka, cop. 2016.

Sygnatura: 112554 A

W książce znajdują się przykłady praktycznych rozwiązań związane z organizacją i dokumentowaniem pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W poradniku dyrektor znajdzie odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania m.in. związane z zatrudnianiem nauczycieli do prowadzenia zajęć z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W publikacji znajdują się także gotowe narzędzia, szablony, które dyrektor może wykorzystać w codziennej pracy. Wśród nich m.in. wzór indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego.

16. Poradnictwo psychologiczne / red. nauk. Czesław Czabała, Sylwia Kluczyńska. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2015.

Sygnatura: 110683

Kryzysy rozwojowe są naturalnymi zdarzeniami w życiu człowieka. Często radzimy sobie z nimi sami lub „z niewielką pomocą przyjaciół”. Bywają jednak i takie kryzysy, z których łatwiej jest wyjść, korzystając z pomocy psychologa. Publikacja pod redakcją Czesława Czabały i Sylwii Kluczyńskiej to kompendium wiedzy dotyczącej teorii i praktyki poradnictwa psychologicznego dla osób na wszystkich etapach rozwoju. Czytelnik znajdzie w nim wiedzę na temat: · celów, przebiegu i aspektów etycznych poradnictwa, · umiejętności niezbędnych, by skutecznie udzielać pomocy psychologicznej, · zadań rozwojowych odpowiadających poszczególnym etapom życia i możliwym trudnościom w ich realizacji, · metod udzielania pomocy psychologicznej dzieciom, młodzieży i dorosłym, · standardów poradnictwa psychologicznego dla par, rodzin, osób starszych, chorych, z niepełnosprawnością. Publikacja umożliwi wszechstronne przygotowanie do prowadzenia poradnictwa psychologicznego w sposób skuteczny i profesjonalny.

17. Powiedz to dobrym słowem / Iwona Majewska-Opiełka. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2015.

Sygnatura: 110681, 115546

Książka o znaczeniu odpowiedniego doboru słów, aby komunikacja z innymi poprawiała się, rozmówcy lepiej nas słuchali i rozumieli. Autorka zwraca również uwagę na to, że mówienie dobrym słowem jest pomocą w osobistym rozwoju, zmianie sposobu myślenia, zwiększa poczucie własnej wartości, pozytywne postrzeganie świata i poczucie obfitości, jak również poprawia skuteczność naszych działań (także tych biznesowych).

18. Profil osiągnięć ucznia : przewodnik dla terapeutów i nauczycieli / Jacek Kielin. - Wyd. 3. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2016.

Sygnatura: 110909, 111532

Nowe - poszerzone i uaktualnione - wydanie nieocenionej pomocy dla nauczycieli i terapeutów pracujących z dziećmi niepełnosprawnymi intelektualnie pozwoli dokładniej ocenić poszczególne obszary rozwojowe dziecka, a także pomoże w konstruowaniu indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych. Autor więcej uwagi poświęcił dobrej operacjonalizacji poszczególnych prób, aby można było jednoznacznie rozstrzygnąć zaliczenie bądź nie każdego z prezentowanych zadań. Precyzyjniej rozdzielił też sfery rozwojowe na poszczególne skale, co pozwoli lepiej śledzić postępy w rozwoju dzieci wymagających szczególnej opieki. Skale obserwacyjne dotyczą: L' percepcji wzrokowej i słuchowej, L' dużej i małej motoryki, L' koordynacji wzrokowo-ruchowej, L' rozwoju społecznego i emocjonalnego, L' rozumienia mowy, L' wokalizacji i mówienia, L' naśladownictwa bezpośredniego i odroczonego, L' rozwoju poznawczego, L' samodzielności dziecka.

19. Program profilaktyczno-terapeutyczny dla dzieci z zespołem nadpobudliwości psychoruchowej / Piotr Pawlak. - Wyd. 5. - Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2015.

Sygnatura: 110040

Program składa się z dwóch części. Pierwsza część obejmuje istotne zagadnienia dotyczące coraz częściej rozpoznawanego w wieku dziecięcym zaburzenia ADHD. Część druga to propozycja zajęć grupowych i indywidualnych. Program ten, odwołując się do najnowszych nurtów wskazujących na znaczenie kompleksowej terapii, obejmuje oddziaływania na sferę emocjonalną, poznawczą i społeczną. Zaproponowane zabawy i ćwiczenia wychodzą naprzeciw potrzebom dzieci z ADHD. Pozwalają rozładować napięcie psychoruchowe, usprawniają koncentrację uwagi, percepcję oraz koordynację. Dziecko w scenkach pantomimicznych, dramie czy w rysunkach ma szansę na wyrażenie swojej ekspresji, a dzięki bajce terapeutycznej ma wgląd na swoją sytuację i zachowanie. Program daje możliwość przeżywania licznych sytuacji, w których dziecko osiąga sukces, co korekcyjnie wpływa na postrzeganie własnej osoby. Książka jest doskonałą pomocą dla nauczycieli i wychowawców klas terapeutycznych oraz nauczania indywidualnego, terapeutów pracujących w poradniach psychologiczno-pedagogicznych, świetlicach, a także oddziałach dziennego pobytu dzieci. Książka powinna zainteresować również rodziców dzieci z ADHD oraz studentów psychologii i pedagogiki.

20. Program zajęć dydaktyczno-wyrównawczych oraz korekcyjno-kompensacyjnych dla uczniów klas 1-3 z trudnościami w czytaniu i pisaniu : edukacja polonistyczna / Alicja Tanajewska, Iwona Kiełpińska. - Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2015.

Sygnatura: 109903 P, 112276

Książka wspomaga nauczycieli i terapeutów w kompleksowym objęciu ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną zarówno w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych, jak i organizowanych zajęć specjalistycznych. Autorki prezentują między innymi zadania wychowawców, nauczycieli i terapeutów, a także omawiają dokumentację i rodzaje ćwiczeń w nauczaniu języka polskiego.

21. Program zajęć dydaktyczno-wyrównawczych oraz korekcyjno-kompensacyjnych dla uczniów klas 1-3 z trudnościami w liczeniu i zdobywaniu umiejętności matematycznych : edukacja matematyczna / Alicja Tanajewska, Iwona Kiełpińska. - Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2015.

Sygnatura: 110604, 110605 P

Publikacja została napisana z myślą o nauczycielach i terapeutach pracujących z uczniami, którzy mają specyficzne trudności w uczeniu się matematyki. Książka pozwoli na kompleksowe objęcie ucznia pomocą psychologiczno-pedagogiczną zarówno w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych, jak i organizowanych zajęć specjalistycznych.

22. Rola pedagoga szkolnego w szkolnym systemie pomocy psychologiczno-pedagogicznej / Teresa Lewandowska-Kidoń, Barbara Kalinowska-Witek. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2016.

Sygnatura: 112511 P

Publikacja, będąca próbą połączenia refleksji teoretycznej i doświadczenia praktycznego autorek, stanowi kompendium wiedzy, które ukazuje warsztat pracy pedagoga w szerokim aspekcie podejmowanych przez niego zadań. Koncentrują się one wokół zagadnień związanych z pomocą psychologiczno-pedagogiczną i wspomaganiem rozwoju ucznia w warunkach szkolnych. Autorki mają nadzieję, że książka przyczyni się do pogłębienia wiedzy niezbędnej w pracy czynnych zawodowo pedagogów, a studentom ułatwi przygotowanie się do pełnienia tej odpowiedzialnej roli w przyszłości. Pozycja ta może być również inspiracją dla wszystkich, którzy pragną wspierać dzieci i młodzież w ich rozwoju.

23. Stymulacja komunikacji językowej dzieci z autyzmem Katarzyna Sedivy-Mączka ; [recenzenci dr hab. Danuta Grzesiak-Witek, dr hab. Anita Lorenc]. - Kraków : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2019.

Sygnatura: 116001

Celem monografii było ukazanie, w jaki sposób terapia językowa wpływa na całościowe funkcjonowanie dzieci z autyzmem. W osiągnięciu zamierzonego celu pomogło oparcie się na wiedzy neurologopedycznej, językoznawczej oraz psychologicznej oraz zastosowanie metody całościowej, odnoszącej się do naśladowania/powtórzenia rozwoju poznawczego i językowego dziecka zdrowego. Książka skierowana do terapeutów, logopedów, neurologopedów pracujących z dziećmi z autyzmem. Książka „Stymulacja komunikacji językowej dzieci z autyzmem. Seria: Prace monograficzne 942” - oprawa miękka - Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie.

24. Szkolny system przeciwdziałania przemocy rówieśniczej : praktyczny przewodnik / Jim Larson, Andrzej Kołodziejczyk ; [tłumaczenie Tomasz Bernat]. - Warszawa ; Otwock : Fraszka Edukacyjna, copyright 2019.

Sygnatura: 115631

Autorzy prezentowanej książki – Jim Larson i Andrzej Kołodziejczyk – to wybitni specjaliści w zakresie problematyki przemocy w szkole. Jim Larson jest autorem i współautorem dwóch książek na ten temat, przetłumaczonych i wydanych w Polsce przez Fraszkę Edukacyjną: Najpierw pomyśl i Pomoc dzieciom w radzeniu sobie z gniewem. Kilka razy odwiedził Polskę i prowadził warsztaty z nauczycielami. Na podstawie tych dwóch książek powstał program szkolenia polskich nauczycieli. Został on zaprezentowany w niniejszej książce. Andrzej Kołodziejczyk jest socjologiem, trenerem-superwizorem Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, współautorem programu wychowawczo-profilaktycznego „Spójrz inaczej”. Jest też autorem licznych warsztatów i treningów dla nauczycieli, wychowawców, pracowników socjalnych itp., poświęconych między innymi problematyce agresji i przemocy, motywowania do zmiany zachowania i zespołów interdyscyplinarnych. Szkolni dręczyciele nie atakują pod

wpływem emocji. Dobrze wiedzą, co chcą osiągnąć. Planują swe działania na zimno, by zyskać władzę nad słabszymi, aprobatę ze strony koleżanek i kolegów, a przez to panowanie nad grupą. Badania i obserwacje pokazują negatywny wpływ szkolnego dręczenia na relacje między uczniami i ich problemy edukacyjne, a także relacje w dorosłym życiu, zarówno tych, którzy byli dręczeni, jak i tych, którzy dręczyli. Książka ta z pewnością pomoże nauczycielom w radzeniu sobie z przypadkami dręczenia wśród szkolnej młodzieży. Jest rodzajem przewodnika, wzbogaconego przykładami scenariuszy do przeprowadzenia zajęć z uczniami. Pokazuje też krok po kroku, jak zbudować i wdrożyć strategię przeciwdziałania przemocy w całym środowisku ucznia.

25. Terapia zaburzenia obsesyjno-kompulsyjnego dzieci i młodzieży : podręcznik terapeuty : 8-17 lat / John Piacentini, Audra Langley, Tami Roblek ; przekład Sylwia Pikiel. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2018.

Sygnatura: 114544

„Terapia zaburzenia obsesyjno-kompulsyjnego dzieci i młodzieży. Podręcznik terapeuty” to nieoceniona pomoc dla każdego psychoterapeuty, dla którego wartością jest prowadzenie terapii o skuteczności popartej danymi naukowymi. Jest to kolejny z serii protokołów terapii, które stanowiły podstawę badań nad skutecznością. Mogą, a nawet powinni odnieść się do niego z ufnością zarówno psychoterapeuci początkujący, jak i eksperci. Dla studentów i początkujących terapeutów zawarte w podręczniku informacje praktyczne są doskonałym wprowadzeniem do terapii poznawczo-behawioralnej, jak dotychczas najskuteczniejszej metody leczenia zaburzenia obsesyjno-kompulsyjnego. Dla ekspertów podręcznik może stanowić źródło inspiracji, pozwalając zweryfikować stosowane podejście. Sposób, w jaki opisane są kolejne kroki postępowania, pozwala na wierne odtworzenie metody, co jest podstawą uzyskania pozytywnych efektów terapii, zbliżonych do skuteczności, jaką wykazali autorzy podręcznika i badań na nim opartych oraz na jaką wskazują metaanalizy badań. dr n. med. Agnieszka Popiel psychiatra, psychoterapeuta i superwizor PTPB, SWPS Uniwersytet Humanistycznospołeczny

26. Trudny czas dojrzewania : jak pomóc nastolatkom radzić sobie z emocjami, osiągać cele i budować więzi, stosując terapię akceptacji i zaangażowania oraz psychologię pozytywną / Louise Hayes, Joseph Ciarrochi ; przekład Sylwia Pikiel. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2019.

Sygnatura: 115859

Zaprezentowane narzędzia pomagają wykształcić umiejętności psychologiczne, które pozwolą młodym osobom zaangażować się w działania zgodne z własnymi wartościami, osiągnąć stawiane sobie cele, w pełni zrealizować swój potencjał oraz zbudować pozytywne relacje z rówieśnikami i rodziną. Umiejętności te ułatwią im przejście przez trudny okres dojrzewania. Zaprezentowana wiedza została zilustrowana przykładami i opisami przypadków. Książka zawiera zestaw przydatnych materiałów, takich jak formularze i karty pracy, a także ćwiczenia i rady dotyczące dostosowania technik do indywidualnych potrzeb nastolatka. Autorzy wyjaśniają też, jak zorganizować pracę w dużych grupach i klasach szkolnych. Niniejsza książka to nieocenione źródło wiedzy dla psychologów, psychoterapeutów, nauczycieli i pedagogów oraz dla każdego, komu leży na sercu dobro młodzieży.

27. Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi : pomoc psychologiczno-pedagogiczna, dostosowanie wymagań / Kazimierz Słupek. - Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2018.

Sygnatura: 115111

Książka ta adresowana jest do nauczycieli i specjalistów chcących uporządkować swoją wiedzę na temat specyfiki funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, form i metod pracy pozwalających zindywidualizować wobec nich wymagania, a także procedur udzielania im pomocy psychologiczno-pedagogicznej i możliwości formalnych, jakie stwarza system oświatowy dla wyrównywania szans edukacyjnych. Dodatkowo książka zawiera propozycję arkuszy służących opracowaniu wielospecjalistycznej oceny poziomu funkcjonowania ucznia i indywidualnego programu edukacyjno-terapeutycznego (IPET) dla dzieci posiadających orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego.

28. Udzielanie i dokumentowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolu i szkole / Marzenna Czarnocka. - Warszawa : Oświata Grupa Wydawnicza - Wiedza i Praktyka, copyright 2018.

Sygnatura: 114926

Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz organizacja kształcenia specjalnego stanowi wyzwanie dla dyrektora i nauczycieli. Częste zmiany przepisów prawa oświatowego związane z wdrażaną reformą powodują pojawianie się wątpliwości dotyczących prawidłowości podejmowanych działań. Publikacja „Dokumentacja pomocy psychologiczno-pedagogicznej” to zbiór informacji i wskazówek, dzięki którym udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i organizacja kształcenia specjalnego będzie odbywała się zgodnie z prawem, a każde działanie dyrektora i nauczycieli zostanie udokumentowane w odpowiedni, zgodny z przepisami, sposób. Zawarte w publikacji wzory oraz przykłady gotowych dokumentów stanowią wsparcie i ułatwienie w pracy każdego dyrektora.

32. Wychowanie i wspieranie rozwoju małych dzieci w domu, żłobku i przedszkolu / Anna Mikler-Chwastek. - Warszawa : Difin SA, 2017.

Sygnatura: 114142

Książka jest przeznaczona dla rodziców, nauczycieli i opiekunów małych dzieci. Mogą oni zapoznać się z normami rozwojowymi dotyczącymi dzieci w wieku poniemowlęcym i przedszkolnym, a także poznać metody i formy wspierania rozwoju. Autorzy przybliżają kwestie związane ze wspomaganie rozwoju umysłowego, zdobywaniem umiejętności społeczno-emocjonalnych, kompetencji w zakresie motoryki małej i dużej, porozumiewania się, samodzielnego rozwiązywania problemów, nabywania umiejętności samoobsługowych. Poruszono tematy związane z wychowaniem małych dzieci w rodzinie, żłobku i przedszkolu a także w rodzinach zastępczych, domach dziecka i rodzinnych domach. Czytelnik znajdzie też odpowiedzi na pytania dotyczące mediów w wychowaniu dzieci, pozna nie tylko korzyści, ale też zagrożenia. Część książki dotyczy organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej, współpracy z rodziną małego dziecka oraz współpracy rodziców i nauczycieli ze specjalistami

34. Zrozumieć dziecko wykorzystywane seksualnie / Magdalena Czub. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2015.

Sygnatura: 109075

W ostatnich latach coraz częściej poruszany jest temat wykorzystywania seksualnego dzieci i młodzieży. Warto zwrócić na to uwagę, tym bardziej że problem ten nie jest nowy - w przeszłości jednak podejście do niego było bardzo zróżnicowane i zależne od wielu czynników, między innymi kultury i wzorców wychowania. Mimo zmian, które już nastąpiły, dorobek literatury i badań poświęconych temu zagadnieniu jest niewystarczający. Wielu specjalistów, w tym również autorka, stara się to zmienić. Magdalena Czub, opierając się na swoim doświadczeniu w pracy z dziećmi i młodzieżą wykorzystywanymi seksualnie i z ich rodzinami, a także na wnioskach z badań własnych, poszukuje odpowiedzi na pytanie o wpływ wykorzystania na rozwój i ogólne funkcjonowanie młodego człowieka. Szczegółowo opisuje naturę zjawiska wykorzystywania seksualnego i mechanizmy powstawania konsekwencji takiego doświadczenia. Omawia definicje i formy molestowania, jego możliwe następstwa i zróżnicowane reakcje na nie. Wszystkie rozważania odnosi do aktualnie prężnie się rozwijającej dyscypliny - psychopatologii rozwojowej. Dodatkowo podpowiada, jak rozpoznać symptomy wykorzystywania seksualnego, jak postępować w przypadku podejrzenia, że dziecko zostało wykorzystane, jakie kroki podjąć, aby pomóc dziecku i rodzinie, oraz jak poradzić sobie z pojawiającymi się każdego dnia dylematami. Książka stanowi cenną pomoc dla profesjonalistów, którzy dzięki niej poszerzą wiedzę oraz kompetencje w dziedzinie diagnozy, terapii i organizacji wsparcia społecznego dla dzieci wykorzystywanych seksualnie.

Artykuły

1. Budowanie relacji nauczyciela z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych z wykorzystaniem metody tutoringu / Mirosław Pawlak // Języki Obce w Szkole. - 2019, nr 2, s. 31 - 36.
2. Być bliżej dziecka, czyli zmiany w podejściu do pomocy psychologiczno-pedagogicznej / Katarzyna Leśniewska // Meritum. - 2011, nr 1, s. 81 - 84.
3. Dylematy nauczycieli dotyczące udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole / Lidia Mackiewicz - Adamska. // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2011, nr 6, s. 6 - 10.
4. Nauczanie uczniów ze społecznymi, emocjonalnymi i behawioralnymi trudnościami / Carmel Cefai // Język Polski w Szkole IV - VI. - 2013/2014, nr 1, s. 17 - 31.
5. Niezbędne kompetencje / Jarosław Kordziński // Gazeta Szkolna. - 2011, nr 1/2, s. 6 - 7.
6. Nowe zasady pomocy psychologiczno-pedagogicznej / Beata Krajewska. // Nowa Szkoła. - 2011, nr 4, s. 14 - 21.
7. O planowaniu lekcji językowej, użyciu tablicy i wydawaniu poleceń uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi / Agnieszka Dzieciotł-Pędich // Języki Obce w Szkole. - 2018, nr 4, s. 37 - 41.
8. Organizacja edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - edukacja dla przyszłości / Renata Flis // Edukacja i Dialog. - 2011, nr 1/2, s. 26 - 33.
9. Pomoc psychologiczno - pedagogiczna dla dzieci zdolnych / Teresa Giza. // Nauczanie Początkowe. - 2009/2010, nr 3, s. 86 - 90.

10. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w przedszkolu / Dorota Celejowska. // Przedszkole. Miesięcznik dyrektora - 2019, nr 4, s. 52 - 55.

11. Praca z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Przykład gimnazjalistów uczących się języka angielskiego / Monika Michalak // Języki Obce w Szkole. - 2018, nr 4, s. 43 - 48.

12. Prawne uwarunkowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w przedszkolach / Ewa Barańska. // Przed Szkołą. - 2011, nr 1, s. 28 - 31.

13. Profilaktyka i terapia logopedyczna w Polsce - refleksje w kontekście zmian w zakresie opieki, edukacji i pomocy psychologiczno-pedagogicznej / Kinga Kuszak. // Wychowanie na co dzień. - 2011, nr 1/2, s. 22 - 27.

14. Rodzice a szkoła - założenia współdziałania w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej / Bożena Świdorska // Meritum. - 2011, nr 1, s. 89 - 90.

15. Specjalne potrzeby edukacyjne w literaturze przedmiotu i przepisach prawa / Marta Bolińska // Język Polski w Szkole Podstawowej. - 2018/2019, nr 2, s. 20 - 37.

16. Telefon zaufania - miejsce profesjonalnej pomocy psychologicznej / Katarzyna Łukowska. // Świat Problemów. - 2016, nr 2, s. 11 - 13.

17. Uczeń zdolny jako uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi / Tomasz Knopik // Języki Obce w Szkole. - 2018, nr 3, s. 13 - 18.

18. Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi / Mirosław Rutkowski. // Nowe Horyzonty Edukacji. - 2014, nr 3, s. 52 - 57

19. Uczniowie z trudnościami w nauce - jak z nimi pracować / Bożena Janiszewska // Języki Obce w Szkole. - 2018, nr 4, s. 31 - 35.

20. Współczesna szkoła wobec specjalnych potrzeb edukacyjnych / Kinga Solewicz // Język Polski w Szkole Podstawowej. - 2018/2019, nr 2, s. 7 - 19.

21. Wybrane aspekty pomocy online / Paulina Chocholska. // Świat Problemów. - 2016, nr 2, s. 25 - 29.

22. Wykorzystanie nowych technologii w pomocy psychologicznej / Magdalena Staniek. // Świat Problemów. - 2016, nr 2, s. 18 - 21.

23. Zespół pracujący z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych / Jarosław Wołosiewicz // Monitor Prawny Dyrektora. - 2010, nr 12, s. 11 - 12

Opracowanie:

Iwona Bukowska

CDN PBP w Pile

Dział Informacyjno-Bibliograficzny i Czytelnia

(lipiec 2020)